

Allmän information om Portugisisk Vattenhund

Vattenhundens ursprung

Portugisisk vattenhund är en mycket gammal ras. Det finns tecken som tyder på att den kan dateras tillbaka till omkring 600-talet före Kristi födelse. Den portugisiska vattenhunden kan ha varit Romarrikets "Lion Dog". År 1297 skrev en munk om hur en sjöman blivit räddad ur hög sjö utanför en portugisisk by av en hund med svart, strävt, långt hår, klippt från sista revbenet och med en tofs på svanspetsen. Den beskrivningen illustrerar pälsen och klippningen av dagens vattenhund. I boken "Hungers Prevention", publicerad 1621 av den engelska författaren Gervase Markham, beskriver han rasen i detalj. Vattenhunden finns även målad av bl. a konstnären Reingale år 1803.

Rasen tros ursprungligen komma från inre Asien när den landade i Portugal, där togs dess vilja för vattenarbete tillvara och utvecklades av fiskarna. Den vaktade även sin husses båt och dess redskap och mottog samma betalning som en vuxen fiskare, dvs. fiskar. När det inte var fiskesäsong, gick hundarna tillsammans med fåren och livnärde sig främst på vilda kaniner.

Den portugisiska vattenhunden var tidigare en vanlig syn kring fiskebåtarna runt den Portugisiska halvön. Numera finns de i störst antal på Algarvekusten. Tidigare hade varje fiskebåt en eller flera vattenhundar stolt stående i stäven, noggrant iakttagande när näten halades ombord. Antalet vattenhundar bestämdes av båtens storlek. Tålmodigt väntade hunden på att en fisk skulle försöka fly, då den utan kommando omedelbart dök i vattnet för att hämta tillbaka den flyende fisken. Dessa beundransvärda dykegenskaper användes även till att apportera trasiga linor och tappade redskap, ner till ett djup av 4 meter.

Även i Spanien användes dessa hundar i stort antal. Spanjorerna nyttjade hundarna till att föra meddelanden mellan båtarna, och från båt till land när den Spanska Armadan seglade i engelska vatten. Vattenhundens starka, musklade ben och skuldror, tillsammans med dess häpnadsväckande starka, piskliknande svans, gör det möjligt för den att simma avsevärda distanser. Sträckor på upp till 8 km i tempererat vatten är dokumenterade.

Under denna tid hade den portugisiska vattenhunden möjlighet att blanda sig med andra raser i England och Irland. Man räknar vattenhunden som stamfader till de gamla engelska retrievrarna, flat- och curly coated retriever. I Irland har rasen påverkat dagens Kerry Blue Terrier. På 1600- och 1700-talet fiskade portugisiska fiskare på de rika fiskebankerna utanför New Foundland. När fiskarna var i land med sina hundar, parade sig hundarna med de inhemska tikarna som indianerna hade. Då avkommorna av dessa hundar var mycket glada i vattenarbete, lät indianerna para dessa med varandra och en ny ras uppkom, St. John-hunden.

Efter att engelsmän blandade in St. Bernhardshundar uppkom den moderna New Foundlandshunden. Denna hund blev för stor och tung för en del av vattenarbetet men inblandning av spaniel fick ner storleken till en lämpligare nivå. Rasen Labrador Retriever hade sett dagens ljus. Den portugisiska vattenhunden fanns även i Portugisiska kolonier runt om i världen, där de än idag lever kvar. PVH tros finnas inblandad i alla idag vattenapporterande raser. Då den är uppfödd endast för vattenarbete gör det rasen till den mest mångsidiga simmaren och dykaren inom alla hundraser.

Under den senare delen av 1800-talet förbättrades nätteknologin, kommunikationen mellan båtarna och mellan båtar och land, och vattenhunden var ej längre var nödvändig på båtarna på samma sätt som tidigare. Detta medförde att antalet individer föll drastiskt. År 1903 uppskattades antalet vara 110 och 1934 var antalet 105 individer.

Vid denna tidpunkt blev skeppsredaren Vasco Bensaude, med kennelnamnet Algarbiorum, intresserad av rasen och började år 1937 föda upp valpar. Han sålde dock inga valpar utan gav möjligen bort några som presenter. Hans avelsarbete är baserat på Leaõ, en hund som han hade köpt från en fiskare. Rasstandarden är baserad på denna hanhund. Efter Vasco Bensaudes död, fick den berömda tjurfäkterskan Conchita Branco de Citron överta alla hans hundar. Hon fortsatte hans arbete under kennelnamnet do Al Gharb. Några få av hennes hundar såldes till USA, men flertalet blev dödade i samband med den Portugisiska revolutionen 1974, varefter Conchita flydde till Brasilien.

Dr Anthony Cabral, en vän till Vasco Bensaude, hittade några hundar på landsbygden och påbörjade sitt avelsarbete av rasen. Han hade sin första kull 1958. Han fortsatte att föda upp

valpar också efter revolutionen för att bevara rasen för eftervärlden. Även han tillvaratog bortkomna, ägarlösa hundar som han använde i sitt avelsarbete. Taro torde vara den bäst kända av dessa. Dr Anthony Cabral har kennelnamnet Alvalade. När Dr Cabral gick bort, delades hans hundar mellan dåvarande kennelflickan Carla Molinari, kennel do Vale Negro, och vännen Sally Starte, kennel do Condinho.

Dessa två vänner, Vasco Bensaude och Anthony Cabral, har båda räddat rasen från utrotning, men vid två olika tillfällen och med olika blodslinjer. Dessa två män har för alltid skapat sin plats i vattenhundens historia.

Rasen kommer till Sverige

År 1980 importerades den första portugisiska vattenhunden till Sverige. Tikens namn var Foursome's Primavera. Hon var en brun tik född i Norge med härstamning direkt från Portugal och USA. Denna tik parades med sin bror, Foursome's Pescador och en kull om sju valpar blev den först födda i Sverige. Kombinationen gjordes om senare, med två valpar som resultat. Ägaren till Primavera importerade därefter hanhunden Cartmel Devil's Storm från England. Han var fallen direkt efter två Alvalade-hundar. Cartmel Devil's Storm lämnade endast fyra valpar där ingen gått i avel.

Tillsammans med Primavera kan man återfinna bland andra Leme d'Albergaria (imp Portugal 1986), Glenwhin Burletta (imp England 1988), Cartmel Sea-Storm (imp England 1990), Cartmel Sea-Symphony (imp England 1990) och Inka do Condinho (imp Portugal 1990) som grundare av den svenska stammen av portugisisk vattenhund.

Fram till 1995 föddes endast ett fåtal kullar varje år, men därefter började registreringsciffrorna så sakta öka fram till början av detta decennium då antalet registrerade hundar per år har stigit i hastig takt. År 2005 fanns det uppskattningsvis cirka 700 vattenhundar i Sverige.

Vardag med vattenhund

En vattenhund är mycket tålmodig mot barn och andra djur, vilket gör den lämplig som familjehund. Den älskar att vara i händelsernas centrum. Där det är som mest livat, där finner du din vattenhund. Där barnen springer och ramlar över den, envisas den med att ligga kvar, med ett vakande öga över allt som sker. Ofta är hunden en pålitligt barnvakt, som inte låter småbarn lämna tomten utan en vuxens tillsyn. Den älskar att busa och är med på alla upptåg du kan hitta på. Det viktiga för en vattenhund är att den får vara med. Dra en pulka på vintern är lika roligt som att bada på sommaren, en stilla promenad eller en snabb cykeltur likaså. Det är dessutom ganska mysigt att bara ligga i soffan och lata sig framför TV:n och bli kliad på magen. En vattenhund tittar gärna på TV eller sitter i ett fönster och följer med i vad som sker utanför. Jaga kan vara kul ibland och även de olika bruks- och lydningsgrenarna, inte minst agility som inkluderar både fart och fläkt. Vad som är ett måste för en hund av denna ras, är möjligheten till fritt springande i naturen flera gånger varje vecka.

Temperamentsmässigt ska en vattenhund vara godmodig och vänlig, oftast utan att vara överdrivet förtjust i främmande människor. Det är en utpräglad familjehund, som är oerhört lojal. Den uppfattas av rasentusiaster som mycket intelligent, då den snabbt kan genomskåda ditt och andras beteende. Vattenhunden har även en väl utvecklad förmåga att lära av andra hundar. Detta kan den medvetet utnyttja för att genomföra någonting som den vill eller inte vill göra. Vattenhunden är ingen skällig ras men de är ofta ljudliga. De hälsar gärna med pip, vislingar och morrljud. Detta får inte tolkas som aggressivitet, utan är en del av rasens sätt att visa glädje.

En vattenhund ger sig normalt inte in i slagsmål med andra hundar utom när den är tvungen. Den ska undvika slagsmål så långt som det är möjligt, då flera hundar ska kunna samarbeta på en liten båt. Blir den däremot attackerad, backar den inte utan slåss för att vinna. Man kan således känna sig trygg i sällskap med en vattenhund, då den inte skulle tillåta någon av familjens medlemmar att komma till skada.

Vattenhunden kan vara en lämplig hund även för en oerfaren hundägare, även om det är en ras med stark vilja, stor intelligens och enorm uppfinningsrikedom. Om man börjar tidigt med att i lugn och ro tydligt visa valpen vilka regler som gäller får man sällan några lydningproblem. Men du som funderar på att köpa en vattenhund och inte har haft hund tidigare, bör gå åtminstone en grundkurs i vardagslydnad.

Vad man aldrig får glömma är rasens mångåriga historia. En vattenhund skulle kunna utföra sina uppgifter utan kommando och kan därför vara ganska egensinnig om den vill. Motivationen måste vara stor om den ska utföra sina arbetsuppgifter på ett, för oss, tillfredsställande sätt. Det medför att den inte är lika lätt att träna som en hund av utpräglad bruksras. En vattenhund lär fort och därmed ledsnar den fort. Man måste därför vara utrustad med en stor portion tålamod och humor om man vill nå långt med sin hund inom de olika bruks- eller lydnadsgrenarna.

En portugisisk vattenhund går bra att ha som renodlad sällskapshund, men de allra flesta portugisiska vattenhundar är mycket förtjusta i aktiviteter och kräver en hel del uppmärksamhet annars finns risken att den hittar på hyss. Det är många som tränar och tävlar med sina vattenhundar, både i bruksgrenar, agility och i utställningsringarna. 1994 fick rasen sin första räddningshund, och vi kan ståta med Europa- och Världsvinnartitlar i utställnings-sammanhang. Internationellt finns det vattenhundar som arbetar som blindhundar, narkotikahundar, terapihundar samt servicehundar.

BRA ATT VETA

Utseende – Storlek

Portugisisk vattenhund är en mellanstor ras, en vuxen hund väger ca 18–25 kg. Mankhöjden enligt rasstandarden är för hanhund 50-57 cm, med idealhöjd 54 cm och för tik 43-52 cm, med idealhöjd 46 cm. Vattenhundarna skall vara proportionerligt byggda, kraftiga och muskulösa.

Utseende – Päls

Vattenhundarna kan ha olika sorters päls, allt ifrån ganska lång, vågig och lätt glansig, till den krulliga varianten som har kortare, mer strävt hår, som bildar kompakta lockar. Pälsen får vara helt svart eller brun, eller dessa färger kombinerat med vitt. Även enstaka helvita exemplar finns.

Det finns även portugisiska vattenhundar som föds med inkorrekt päls. Pälsen är då helt annorlunda. Den vågiga varianten påminner närmst om setter- eller bordercolliepäls och den krulliga om en curly coated retriever. Det är ett genetiskt fel, troligen med recessiv arvsång, som inte på något vis påverkar hundens hälsa. Däremot är det inte så stor idé att ställa ut en felpälsad vattenhund, då det är ett diskvalificerande fel. Ett diskvalificerande fel hindrar inte hunden från att delta på utställning, med diskvalificerar hunden från att få ett pris.

Utseende – Klippning

Den traditionella klippningen, som också är den som gäller vid utställningar i Sverige och övriga FCI-anslutna länder, innebär att håret på nosen, bakdelen och större delen av svansen klipps mycket kort, övrig päls inkl den yttersta tredjedelen av svansen lämnas oklippt.

Detta är den klippning som tillämpades på vattenhundarna när de användes som brukshundar i Portugal. Det finns en förklaring till varför de klipptes just så: bakdelen - för att ge hunden större rörelsefrihet vid simning, nosen - för att förhindra att päls skymmer sikten när de simmar och dyker. Huvud och bål lämnas fullpältsade för att värma och skydda vitala organ samt för att fungera som flythjälp, frambenen lämnas oklippta, som skydd då hunden med egen kraft skulle kunna ta sig upp i båten. Slutligen lämnas en vippa på svanspetsen för att förstärka svansens effekt som roder.

Allergihund?

Det finns ingen möjlighet att lämna garantier till allergiker, men denna ras anses vara allergivänlig. Detta främst p.g.a. att den saknar underull och fäller sparsamt. Om du har problem med allergier kan det vara klokt att hälsa på hos en vattenhundsfamilj innan du ev. tar beslutet att köpa egen hund. Rasklubben hjälper dig gärna att få kontakt med en familj som du kan få besöka. Vi finns utspridda över i princip hela landet.

Sjukdomar

Liksom de allra flesta hundraser är även den portugisiska vattenhunden drabbad av en del sjukdomar. Rasklubben tillsammans med uppfödarna arbetar aktivt för att försöka minimera dessa. Detta innebär naturligtvis inte att alla valpar är garanterat friska, men det ger den lilla valpen bättre förutsättningar att få leva ett långt och friskt liv.

Aktivering

Då rasen är aktiv och behöver mycket stimulans för att må bra är det viktigt med aktivering, både fysiskt och mentalt. För att hunden skall må bra behöver den ordentlig motion varje dag, och även en del hjärngymnastik. Hitta gärna på problem för hunden att lösa, lär den lite trick och konstigheter och låt den leta efter saker, det uppskattar de flesta vattenhundar. Vattenhunden är en apportrande hund och den vill gärna bära föremål. Banna inte hunden när den hämtar vantar och skor för att bära, utan byt hellre ut mot ett föremål som den får bära. På sommaren är simning en idealisk form av träning för vattenhunden.

Börja redan när valpen är liten att träna den på att vara ensam hemma korta stunder. Det är bra om hunden är välrastad och lite trött, då brukar den lättare komma till ro. Öka tiden successivt. Se gärna till att det finns ett mörkt eller liknande tugga på, om valpen skulle bli rastlös. Då minimeras risken att den tuggar på "fel" föremål. Man brukar rekommendera att inte lämna den vuxna hunden hemma själv mer än 4 timmar per gång.

Som inom alla raser varierar arbetsviljan och motivationen mellan individerna. För att få en hund som passar dig så be uppfödaren om hjälp att välja rätt typ av valp. Väljer du att dela ditt liv med en portugisisk vattenhund bör du ha sinne för humor. De är lekfulla clowner som gärna driver både med sig själva och med andra.

Lycka till!